

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2022/23:MJU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2022 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet framhåller bl.a. vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser och vikten av att regeringen redovisar en bedömning av när tillkännagivandena kan bli slutbehandlade. Utskottet anser även att det finns skäl att ifrågasätta om tre tillkännagivanden ska anses vara slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de beslut som den fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagsskrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2022.

Av de riksdagsbeslut som regeringen redovisar har miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret för 65 riksdagsskrivelser. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2022 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Utskottet har ansvar för totalt 88 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen varav 42 under Klimat- och näringslivsdepartementet, 44 under Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, 1 under Socialdepartementet och 1 under Finansdepartementet. I skrivelsen anförs att 12 tillkännagivanden är slutbehandlade varav 6 under Klimat- och näringslivsdepartementet och 6 under Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att ett grundläggande uttryck för en parlamentarisk demokrati är att regeringen är ansvarig inför riksdagen och genomför riksdagens beslut. Till följd av den konstitutionella praxis som utvecklats kan riksdagen vänta sig att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande och att riksdagens uppfattning i en viss fråga på så sätt får genomslag. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga, eller av någon annan anledning inte har för avsikt att tillgodose riksdagens uppmaningar, bör den underrätta riksdagen om detta. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

Utskottet konstaterar att det inom utskottets beredningsområde finns ett stort antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Även om många av tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är från senare riksmöten, och ungefär hälften beslutades om under det föregående riksmötet, kvarstår ett antal äldre tillkännagivanden. Utskottet är väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen, beroende på tillkännagivandets omfattning, kan innebära betydande arbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att Regeringskansliets resurser är begränsade, och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet vill vidare framhålla vikten av

att regeringen, särskilt när det gäller de äldre tillkännagivandena, redovisar en bedömning av när dessa kan bli slutbehandlade.

Vidare vill utskottet framföra att det ser med tveksamhet på regeringens redovisning av tre tillkännagivanden som slutbehandlade eftersom de åtgärder som vidtagits enligt utskottets mening inte är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågats i tillkännagivandet.

När det gäller tillkännagivandet om hantering av grupper av kemiska ämnen (bet. 2016/17:MJU7, rskr. 2016/17:153) redovisar regeringen i skrivelsen ett stort antal åtgärder som har vidtagits, bl.a. olika regeringsuppdrag och arbete inom EU för förbud mot PFAS-kemikalier. Utskottet ser visserligen positivt på dessa åtgärder men noterar att översynen av den EU-gemensamma kemikalielagstiftningen, Reachförordningen¹, fortfarande är i ett tidigt stadium. Enligt utskottets bedömning är det i det nuvarande beredningsläget inte möjligt att göra en bedömning av om hanteringen och bedömningen av grupper av ämnen kommer att bli effektivare i enlighet med tillkännagivandet. Mot denna bakgrund kan tillkännagivandet enligt utskottets mening inte anses slutbehandlat.

Vad gäller tillkännagivande om tillståndprocesser (bet. 2016/17:MJU22, rskr. 2016/17:289) hänvisar regeringen till flera åtgärder där vidare arbete för närvarande pågår i Regeringskansliet. Regeringen framhåller bl.a. att Miljöprövningsutredningen har överlämnat sitt slutbetänkande till regeringen med förslag som syftar till snabbare och enklare miljöprövningsprocesser med bibehållet miljöskydd. Regeringen nämner vidare att länsstyrelserna har slutfört flera regeringsuppdrag som bl.a. berört frågor om att främja en effektiv samrådsprocess enligt miljöbalken och att utveckla digitala tjänster för tillståndsansökningar enligt miljöbalken. Miljöprövningsutredningens slutbetänkande och länsstyrelsernas redovisningar bereds nu inom Regeringskansliet. Utskottet välkomnar det arbete som har genomförts och konstaterar att det är ett led i beredningen av tillkännagivandet. Utskottet vill dock framhålla att det inte är tillräckligt att en utredning har lämnat in sitt betänkande eller att uppdrag har redovisats för att tillkännagivandet ska kunna anses tillgodosett. Tillkännagivandet kan därför inte anses vara slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om angrepp av granbarkborre i skyddade områden (bet. 2021/22:MJU18, rskr. 2021/22:206) redovisar regeringen att den har gett Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. se över behovet av eventuella ytterligare åtgärder för att bekämpa granbarkborre i formellt skyddade områden. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2023. Utskottet välkomnar detta uppdrag och konstaterar att det är ett led i beredningen av tillkännagivandet. Det är dock enligt utskottets mening inte tillräckligt att regeringen har gett detta uppdrag för att den ska anses ha tillgodosett

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

tillkännagivandet. Inte heller detta tillkännagivande kan således anses vara slutbehandlat.

Stockholm den 2 maj 2023

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Kjell-Arne Ottosson (KD), Martin Kinnunen (SD), Anna-Caren Säterberg (S), John Widegren (M), Joakim Järrebring (S), Malin Larsson (S), Helena Storckenfeldt (M), Mattias Eriksson Falk (SD), Jytte Guteland (S), Kajsa Fredholm (V), Stina Larsson (C), Beatrice Timgren (SD), Elin Nilsson (L), Björn Tidland (SD), Johan Löfstrand (S) och Johanna Hornberger (M).